

Jakobus 2:1-13

Weet u dat mensen als ze voor het eerst iemand ontmoeten in een paar seconden gaan beslissen of ze iemand leuk vinden of niet. En één van de belangrijkste factoren waar mensen bij een eerste ontmoeting naar kijken is de kleding. En bleef het nu maar bij kijken. Maar heel vaak knopen we er meteen een waardeoordeel aan vast: *moet je zien wat die aan heeft- geen gezicht.*

In onze samenleving vinden we het uiterlijk zo belangrijk. En dat wordt enorm gevoeld door de televisie. Programma's als Idols waar jonge mensen hopen door te breken als een popster, en volgens mij is er ook zo'n programma voor fotomodellen, laten zien hoe belangrijk het uiterlijk is. Als je als dame niet voldoet aan de kledingmaat die de modebranche heeft vastgesteld kun je het wel vergeten. Al kun je nog zo mooi zingen. En als je er wel goed uitziet, doet het er minder toe of je mooi kunt zingen of niet. Mensen worden omarmd of afgeserveerd - op basis van hun uiterlijk.

Maar hoe is dat in de gemeente van de Here Jezus? Hoe is dat bij ons in de gemeente?

Jakobus schrijft: dat moet niet zo zijn. Christen-zijn en 'aanzien des persoons' - vooringenomenheid, partijdigheid - gaan niet samen. Kennelijk kan dat dus ook in de gemeente voorkomen, die mentaliteit van afgaan op het uiterlijk. En in de gemeente(n) aan wie Jakobus schreef, kwam het ook daadwerkelijk voor. Kijk maar in vers 6: "Maar jullie hebben de arme veracht". Het was dus voorgekomen, en daarom schrijft Jakobus erover. De mentaliteit van de wereld was ook de gemeente binnengekomen. En dat is op zich niet verwonderlijk, want kerkmensen zijn gewone mensen. Maar Jakobus had net geschreven wat 'ware godsdienst' is: (1:27) jezelf onbesmet van de wereld bewaren. Niet meegaan in de mentaliteit van 'de wereld', de wereld die geen rekening houdt met God. En dat vult Jakobus nu heel concreet in: de mentaliteit van 'afgaan op het uiterlijk'. Dat kan niet, in de christelijke gemeente. Om zijn punt te verduidelijken geeft Jakobus een voorbeeld. Stel je voor dat er een man binnenkomt in je gemeentelijke samenkomst. Hij draagt prachtige kleding en heeft een gouden ring aan zijn vinger. En er komt ook een arme man binnen. Zijn kleding zal wel van het Leger des Heils of de kringloop komen. Wat doe je dan? Geef je die rijke een ereplaats en die arme mag nog net op de achterste bank zitten? Nu zijn bij ons de verschillen tussen arm en rijk niet heel groot. Maar stel

je nu eens voor dat wij zondagmorgen echt hoog bezoek krijgen. Prins Willem Alexander of zo. Dan krijgt hij toch ook alle aandacht. En ik zie het na de dienst al voor me: niet eens tijd voor koffie als we thuisgekomen zijn - nee, eerst bellen met deze of gene. "Moet je horen, Alex was in de kerk vanmorgen!" "O ja? En was Maxima er ook? Wat voor hoed had ze op? En hadden ze Amalia in de crèche gebracht?" Helemaal vol van dat 'hoog bezoek' - maar hebben we ook die andere gast gezien? Broeder of zuster Doorsnee, niet opvallend, maar wel aanwezig? Hebben we hem of haar óók even aangesproken? Of is hij of zij wat verloren weggegaan, zonder zich welkom gevoeld te hebben? Onderscheid maken - doen ook wij het niet sneller dan we zelf vaak denken? Op bv. uiterlijk, leeftijd, opleidingsniveau, geloofsbeleving? Elkaar in hokjes stoppen, en met elkaar omgaan of over elkaar praten al naar gelang we ons in dat hokje wel of niet thuis voelen?

Jakobus zegt tegen zijn christelijke lezers: het hoort niet, het kan niet, het mag niet – dat onderscheid maken, die vooringenomenheid.

Waarom hoort/kan/mag dat niet? Jakobus geeft twee argumenten: een 'geestelijk' argument en een 'werelds' argument.

Eerst het 'geestelijke' argument. God kent geen vooringenomenheid. De Here God gaat niet af op het uiterlijk. Jakobus vraagt retorisch: "Heeft God niet de armen naar de wereld uitverkoren om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen van het Koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben?"

Dit moeten we niet verkeerd begrijpen. Alsof God partij kiest voor de armen en tegen de rijken. God maakt geen onderscheid tussen rijk en arm op zich. De rijke is niet bij voorbaat veroordeeld omdat hij rijk is, en de arme is niet bij voorbaat zalig gesproken omdat hij arm is. Dat zou vervelend zijn voor gelovige mensen als Abraham, Job, Zacheüs, Jozef van Arimathea! Rijkdom is niet verwerpelijik. De rijke is niet 'besmet'. Waar het om gaat, is: Rijken voortrekken ten koste van de armen. Dàt is onderscheid maken op grond van verkeerde overwegingen. En dan moeten we bedenken dat de meeste christenen in die tijd arm waren. De armen, dat waren christenen die ondanks hun armoede rijk waren; rijk door hun geloof. Zij hadden God lief. Zij waren dus de erfgenamen van Gods Koninkrijk. En aan hun kant staat God. De HERE God kiest partij voor wie arm is naar wereldse maatstaven, maar rijk in geloof en erfgenaam van Gods Koninkrijk. Daar gaat het om: geloof in God,

vertrouwen op Jezus Christus, God liefhebben boven alles. Wie dat doet - en dat zijn vaak de armen, zonder de oprechte rijke christenen te kort te willen doen -, die heeft God aan zijn kant. God maakt geen onderscheid, kijkt niet naar het uiterlijk. En dus moeten Gods kinderen dat ook niet doen.

Jakobus gebruikt ook nog een 'werelds' argument: het zijn toch juist de rijken van wie ze last hebben?! De christenen hebben juist alle reden om rijken niet voor te trekken! Ze worden onderdrukt en krijgen rechtszaken aan hun broek. Ze worden uitgemolken tot en met. En de goede naam die ze dragen - de Naam van Jezus Christus - wordt gelasterd.

Waar komt het op aan? Jakobus schrijft: Houd je aan de Koninklijke wet (vs.8). Dat is: de wet van het Koninkrijk (van God), de wet van de Koning, van Koning Jezus. En rijke mensen voortrekken ten koste van arme mensen, is zondigen tegen die wet van de Koning. Die wet die in 't kort inhoudt: "Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf". Daarbij past geen partijdigheid of vooringenomenheid - dat is zonde. Want het gaat om de naaste - of die nu rijk is of arm.

Waarom is het nu eigenlijk zo belangrijk dat je niet op het uiterlijk afgaat? Jezus zei: "Met de maat waarmee je oordeelt, zul je geoordeeld worden". Eens zul je geoordeeld worden. Let dus op hoe je praat en doet. Je zult geoordeeld worden door de 'wet van de vrijheid' (vgl. 1:25): dat is de wet van de Here Jezus, de 'wet ten leven', de wet die je vrijheid bedoelt te geven. Maar die wet zal onbarmhartig zijn als je zelf onbarmhartig bent geweest. Je bent onbarmhartig als je vooringenomen bent in de gemeente. Belemmer elkaars vrijheid niet. Laat de ander in zijn waarde. En die waarde is: de hoge prijs van het leven van Jezus Christus. Met die losprijs zijn wij allemaal vrijgekocht. Laten we ons dat toch altijd weer goed inprenten: die ander is net zo duur, net zo veel waard als ik.

Voor de HERE God zijn we allemaal gelijk. Mag dat in ons leven ook merkbaar zijn, in hoe we omgaan met elkaar, in de gemeente en daarbuiten. Christen zijn, de HERE God liefhebben boven alles, en dan de ander beoordelen op zijn of haar uiterlijk - dat bestáát niet. Want de HERE God doet dat niet. "Laten we dus navolgers van God zijn, jegens elkaar vriendelijk, barmhartig, elkaar vergevend, zoals God ons in Christus vergeving geschonken heeft".

Amen.